

Hangi-Lauha

een symfonie
van, voor en
over Hengelo

Hangi-Lauha – een symfonie van, voor en over Hengelo

Inleiding

Hengelo is stad der verbindingen. Knooppunt van Twente met autowegen, spoorwegen, Twentekanaal en beken. Harmonieorkest Concordia uit Hengelo wil daar extra betekenis aan toevoegen door een Hengelose Symfonie te laten componeren. De verbindingen uit het heden zijn voor de Hengelose componist en musicus Folkert Buis de brug naar de geschiedenis van Hengelo. In het stuk komen heden en verleden tot leven via de vier elementen water, vuur, lucht en aarde. Met een knipoog naar de "Hengeler Weend" maar ook met respect naar de indrukwekkende industriële historie van Hengelo. De bevolking is daar sterk mee verbonden.

Waarom willen we deze verbindingen maken?

Harmonieorkest Concordia wil de bijzondere positie van Hengelo als stad van verbindingen tot uiting brengen. Daarmee wil ze zowel de bevolking de ondernemers en vele organisaties een "ode" brengen. Dat ze dat doet met muzikale aandacht is voor de hand liggend. Concordia kijkt daarbij "verbindend" naar de inzet van muzikanten maar ook naar de inzet van koorzangers en wil ze ook het visuele aspect tot uiting brengen.

Naast nieuwe muziek van Folkert Buis zullen er nieuwe teksten zijn van stadsdichter Fred van der Ven.

Ze wil met dit project een verbinding maken met de rijke historie van stad met

haar metaalindustrie (aarde) met de energieopwekkende machinebouw(vuur), met de luchtige opmerkingen over "Hengeler weend" (wind) en met de beken en kanaal waarmee Hengelo is verweven (water)

De historische betekenis en culturele beleving worden in dit project verbonden met elkaar. We verbinden de blaasmuziek die al sinds de 19e eeuw geworteld is in Hengelo met het industriële erfgoed: gebouwen, beelden en machines.

CONCORDIA
MUZIEKVERENIGING
HENGELO

Muziekvereniging Concordia maakt deel uit van de Hengelose gemeenschap sinds 1893.

Het orkest van Concordia bestaat uit enthousiaste amateurs uit Hengelo, maar ook elders uit de regio. Het is een orkest met een fijnzinnige klankkleur, waarbij de leden worden gestimuleerd tot een optimaal muzikaal samenspel.

Het orkest staat altijd onder leiding van professionele dirigenten; de laatste 10 jaar is dat Lute Hoekstra uit Almelo (zie kader).

Folkert Buis

Leeuwarden, 1971
studeerde klassiek
slagwerk en lichte
muziek vibrafoon aan
de Hogeschool
Enschede (UM 1998)

Als componist is het muziektheaterstuk "Vulcan's Forge" (1995), een multimedia gebeuren waarbij beeld, geluid en tekst één geheel vormen, het eerste wapenfeit te noemen. Daarna schreef Folkert Buis voor verschillende bezettingen, zoals symfonieorkest en rockband, harmonieorkest en uitgebreide slagwerkbezetting, verschillende kamermuziekensembles en saxofoonorkest met slagwerk. Kenmerkend is steeds de dynamiek tussen "klassieke" en "lichte" muziek alsmede het uitermate beeldende karakter van al zijn muziek.

In 2006 schrijft Folkert het stuk "El Mare" voor het Delphi-ensemble en de filmmuziek voor de documentaire "Een Dijk aan de Muur" van regisseurs Henk Ganzeboom en Barbara van den Bogaard.

In 2007 componeert Folkert in samenwerking met James van Leuven de muziek voor de dansvoorstelling CRUSH van choreograaf Daniel Renner.

Folkert Buis is onder andere docent slagwerk aan de muziekschool te Hengelo.

Samen met zijn collega's Raymond Ruitenbergen en Door Raeymaekers werkte hij aan in 2008 het slagwerkspektakel BASH|COMM.

Hengeler Weend

Langs welke weg willen we dit bereiken?

Harmonieorkest Concordia staat bekend als een orkest dat nieuwe wegen inslaat en uitdagingen zoekt. Er wordt een samenhangend geheel gepresenteerd, waarbij de thematiek niet alleen muzikaal wordt verbeeld, maar ook visueel, en het harmonieorkest wordt aangevuld met gemengd koor, theremin, slagwerkers (melodisch slagwerk, metaalpercussie) en een rockband. Met dit project en met deze componist zet Concordia zich wederom op de kaart.

Concordia presenteert daarmee de blaasmuziek in een andere context dan gewoon is. Op die manier willen wij de inwoners van Hengelo opnieuw laten kennismaken met de blaasmuziek. Concordia geeft daarmee de blaasmuziek een podium dat nodig is omdat langzaam maar zeker blaasmuziek uit het culturele leven dreigt te verdwijnen.

Ten tweede vraagt de uitvoering van dit werk een hoog niveau van musiceren. Voor de amateurs is het een uitdaging om op dat niveau te werken. De complexiteit komt verder tot uitdrukking in de samenwerking tussen koor, slagwerk, band en niet-alledaagse instrumenten. Dat maakt het niet alleen voor de blazers, maar voor alle uitvoerenden tot een uitdagend project.

Tenslotte hopen we dat een snaar weten te raken bij de Hengelose bevolking. Een snaar die tot verbondenheid en betrokkenheid bij het culturele leven in de stad en de historie van de stad zal leiden.

De symfonie over Hengelo

Concordia heeft Folkert Buis, componist en inwoner van de stad gevraagd om een symfonie te componeren over Hengelo. De oud-Germaanse naam voor Hengelo is de werktitel voor deze symfonie:

Hangi-Lauha

Folkert Buis verbindt in de compositie de geschiedenis van de stad aan de vier elementen. Het water vinden we terug in het eerste deel over de Hengelose Beken. De lucht vinden we terug in het deel over de "Hengeler Weend". De zoutwinning in Twente is gekoppeld aan het element aarde. Tenslotte vinden we het vuur terug in de Hengelose Staalindustrie.

Deel I – De Beken

Bezetting: Harmonieorkest Concordia en gemengd koor (SATB), Geschatte tijdsduur: 10". Met tekst van een Hengelose dichter (Fred van der Ven).

Beschrijving

De symfonie opent met een klankveld van houtblazers en slagwerk waaruit na plm. 2 minuten het eerste thema gevormd wordt (HANGLAUHA thema in rudimentaire vorm). Na de expositie van dit thema keren we terug naar het klankveld, ditmaal versterkt door het koor, en met meer beweging in het hout (water). Opbouw naar een statig/groots moment: Hengelo ontstaat. HL-thema in koorzetting met orkestbegeleiding. Nogmaals groot. segue (aansluitend) ☒

Vaart. Virtuoze fragmenten en beweeglijke ritmiek. Koor zingt tweede thema (ritmisch). Doorwerking. Krachtige finale. segue ☒

Kort terug naar klankveld. Koor a capella lied "de Beken" op tekst van een Hengelose dichter. Verder getoonzet, doorgecomponeerd met orkest, eindigt met reprise van lied met koor en orkest, afgesloten met een stevig citaat van HANGLAUHA met koor en orkest.

Deel II – Wind

Bezetting: Harmonieorkest Concordia, Theremin, Geschatte tijdsduur: 8"

Beschrijving

Pan-tonale opening met hout. Lange akkoorden, extreme registratie. Pulserende grondtoon met lange crescendi. In dit landschap: Wind-thema HL, gespeeld door Theremin* . Herhaling thema door koper, lage trompetten. Theremin vervolgt met tegenmelodie, omlijst door laag koper met fragmenten HL-wind thema. segue ☒ Futuristische Mars/Wals. Hengelo groeit. Mars/wals ontspooit lichtelijk. Thema in pan-tonale blokaccorden (beetje Ravel), herintroductie Theremin, die het allemaal weer naar "aardse" proporties terugbrengt. Uit met een klapper.

Deel III – Zout

Bezetting: Harmonieorkest Concordia, Melodisch slagwerk, koor (SA), Geschatte tijdsduur: 10"

Beschrijving

Marimba/hout-slagwerk groove. Mechanisch (speeldoos) Folksong in 6/8. Vervolgens hierover een laag koper-thema in hemielen (schijnmaat). Climax. 6/8 Afro-

cuban feel, Marimba/Vibrafoon groove met band. "musical-sfeer"- bloeiende stad.

Harde knip naar alleen slagwerk, deze keer met aardklanken (slitdrums, djembe, etc.)

Nieuw thema, "zwaan kleef-aan", groeit naar climax in plm. 8 herhalingen, eindigt in a capella koor (vrouwenstemmen) reprise Hangi Lauha thema. Warme afsluiting met koor.

Deel IV – Staal

Bezetting: Harmonieorkest Concordia, Metaalpercussie, Rockband, koor, Geschatte tijdsduur: 12"

Beschrijving

Moderne rocksound: sequencer (synthesizer) opent a la Rammstein, en band gooit er met orkest de eerste 1,5 minuten de beuk erin. Climax: koor erbij, met ritueel gezang "Hangi Lauha als bezwering"

Stapje terug, nog steeds ritmisch maar ingehouden. Orkest met nieuw thema, storm und drang, Wagneriaans als contrapunt tegen het woeste geweld van het begin. Korte opleving van opening. Het nieuwe thema wordt verder bewerkt, polyfoon enzovoort naar climax: Staal percussie. De fabriek herleeft, mechanisch contrapunt, evt. Met geluidsfragmenten (samples) in Hiphop groove. Koor erbij met ritueel gezang. Orkest erbij. Opbouw naar slot: Crossover rock-Blaasorkestpercussie-koor (Blue Men Group).

Coda – Hangi Lauha

Bezetting: Harmonieorkest Concordia – Koor (SATB). Geschatte tijdsduur: 3"

Beschrijving

Koor + orkest hout eenvoudig thema. Modulatie: rest orkest erbij. Thema nagenoeg gelijk. Tussenspel leidt naar eerste keer thema in groots maar mf climax, zacht slotakkoord.

De uitvoeringslocatie

Hengelo is trots op het industriële erfgoed in de stad. In een aantal gevallen is er gezocht naar een nieuwe bestemming voor de oude industriële panden. Zo zijn de brandweerkazerne en het ROC van Twente gehuisvest in panden waarbij oud en nieuw gecombineerd zijn. Voor de uitvoering van dit werk wordt de verbinding naar dit erfgoed gezocht. De centrale hal van het ROC die gevormd wordt door de oude gieterij is daar uitermate geschikt voor. Concordia heeft contact gelegd met het ROC om in deze locatie de symfonie uit te voeren. De hal biedt voldoende plaats voor uitvoerenden en bezoekers.

De organisatie

De artistieke leiding

De artistieke leiding zal in handen zijn van de componist Folkert Buis en de dirigent van Concordia Lute Hoekstra. In 2008 werkten beiden al samen in het project "The Wall" dat op de markt van Hengelo werd uitgevoerd en door duizenden mensen werd bezocht. In de bijlage vindt u van beiden een uitgebreid CV.

De projectorganisatie

Harmonieorkest Concordia heeft een projectgroep in het leven geroepen die moet zorg dragen voor de realisatie van de productie. Op dit moment bestaat het projectteam uit 5 mensen. Het artistieke team en 3 leden van Concordia. Dit team zal ondersteund gaan worden door een sponsor- en subsidiegroep, een PR-team en een produktieteam.

Lokatie

Centrale Hal ROC Hengelo

Lute Hoekstra

Almelo, 1958

is een Nederlands dirigent en klarinettist. Hoekstra studeerde klarinet en directie aan de conservatoria van Enschede, Tilburg en Amsterdam. Hij studeerde cum laude af voor Uitvoerend Musicus en de aantekening Kamermuziek aan het Sweelinck Conservatorium te Amsterdam (leraren onder andere Piet Honingh en George Pieterse).

Hij speelde na zijn studie als remplaçant enkele jaren bij onder meer het Koninklijk Concertgebouw Orkest en het Radio Kamer Orkest. Momenteel is hij concertmeester en soloklarinettist bij het Orkest van de Koninklijke Luchtmacht. Daarnaast speelde hij jaren soloklarinet in de Holland Wind Players en het Strawinsky Trio, tevens heeft hij vele keren als solist opgetreden in werken

van onder anderen C.M. von Weber, L. Bernstein, I. Strawinsky, W.A. Mozart. Hij studeerde directie bij onder anderen Jan Cober, Pierre Kuijpers en Sef Pijpers sr. De afgelopen decennia dirigeerde hij vele amateurorkesten, onder meer Concordia Hengelo.

Muziekvereniging Concordia - Hengelo O.

De vereniging bestaat uit drie onderdelen: een orkest voor leerlingen, genaamd Young2C, slagwerkensemble SlamCC en het harmonieorkest. Door doelgericht beleid staan de orkesten al sinds jaar en dag onder leiding van professionele dirigenten. De dirigenten van het harmonieorkest worden steeds geworven uit het landelijke top-circuit. Concordia heeft de hoogst mogelijke muzikale prestatie nog steeds als belangrijkste doel: hierdoor worden muzikanten aangetrokken die uitgedaagd worden tot het uitvoeren van vooral origineel, hedendaags werk voor harmonie-orkesten.

Ook al heeft Concordia in de loop der jaren zichzelf steeds weer vernieuwd en bewust gekozen voor het uitsluitend optreden op podia en niet als marsorkest, Concordia blijft trouw aan haar muzikale principes.

Orkest

Het orkest van Concordia bestaat uit enthousiaste amateurs uit Hengelo, maar ook elders uit de regio. Het is een orkest met een een fijnzinnige klankkleur, waarbij de leden worden gestimuleerd tot een optimaal muzikaal samenspel.

Het orkest staat altijd onder leiding van professionele dirigenten; de laatste 10 jaar is dat Lute Hoekstra uit Almelo (zie kader).

Muzikanten die al langere tijd les hebben gehad aan de muziekschool en voor wie het spelen in groepsverband geen problemen meer oplevert, stromen door naar het harmonieorkest. Dit orkest verzorgt jaarlijks diverse concerten. Ook neemt dit orkest deel aan zgn. "concertwedstrijden". Het repertoire is zeer breed, klassieke composities worden moeiteloos afgewisseld met bewerkingen van hedendaagse popmuziek. Het orkest komt uit in de 1e divisie (voorheen Vaandelafdeling) van de KNFM en staat onder de professionele leiding van dirigent Lute Hoekstra.

Concordia

Adres

Muziekvereniging Concordia
Postbus 908
7550 AX Hengelo OV
E-mail info@concordiahengelo.nl

Inlichtingen

LEO BOEDING

TEL: 074 - 2781284

EMAIL:
LEO.BOEDING@GMAIL.COM

